

Finančný manažment a podnikateľské riziko

Ing. Zuzana STRÁPEKOVÁ, PhD.
SPU-FEM v Nitre
Ústav hospodárskej politiky a financií

CV 1

Lektor:

Ing. Zuzana STRÁPEKOVÁ, PhD.

- Prednášky
- Cvičenia
- Zápočty
- Skúška

Podmienky absolvovania cvičenia:

- vypracovanie a prezentovanie semestrálnej práce (10-15 strán) – **(20 b.)**
- zápočtová písomka (9. týždeň) – **(20 b.)**

Témy seminárnych prác:

1. **Vývoj finančného manažmentu v teórii a praxi a finančná politika podniku:** postavenie finančného manažmentu vo firme a úlohy finančného manažéra, vývoj vednej disciplíny, vízia podniku, strategické ciele, tvorba finančných cieľov, väzba finančnej politiky na podnikovú politiku, agency problem, spoločenská (sociálna) zodpovednosť firiem
2. **Finančná a kapitálová štruktúra podniku:** finančné rozhodovanie, princípy, prístupy, kritéria finančného rozhodovania, úloha finančného manažéra pri rozhodovaní o optimalizácii kapitálovej štruktúry, cena kapitálu
3. **Dividendová politika:** základné formy a druhy dividend, teórie preferencií investorov, reziduálny dividendový model, praktická dividendová politika a faktory, ktoré ju ovplyvňujú, dividendová politika slovenských akciových spoločností

4. **Zdroje dlhodobého financovania:** akciové trhy, organizované burzy a OTC-trhy, typy transakcií na akciových trhoch, výhody a nevýhody kmeňových akcií, proces investičného bankovníctva, dlhopisy a ich rating, výhody a nevýhody financovania z cudzích zdrojov, cena cudzích zdrojov, cena prioritných akcií, cena nerozdeleného zisku, cena novoemitovaných akcií, základné charakteristiky lízingu, výhody lízingového financovania, prioritné akcie – výhody, nevýhody, warranty, konvertibilné dlhopisy
5. **Krátkodobé financovanie:** financovanie aktív – agresívny a konzervatívny prístup, alternatívy financovania obežných aktív, zdroje krátkodobého financovania, obchodný úver a jeho náklady, bežné bankové úvery – techniky úverovania, formy zabezpečenia úverov, bankové úvery a ich cena, kritéria výberu bankového domu

6. **Manažment obežného majetku a peňažných prostriedkov v hotovosti:** pracovný (prevádzkový) kapitál, alternatívne investičné politiky financovania obežného majetku, prevádzkový kapitál a ekonomická pridaná hodnota, cyklus hotovosti, zdroje a použitie hotovosti, rozpočet peňažných prostriedkov v hotovosti
7. **Manažment zásob a manažment pohľadávok:** zásoby a náklady z ich držania, príklady systémov manažmentu zásob, analýza pohľadávok, monitoring pohľadávok, finančná a nefinančná analýza odberateľa, vymáhanie pohľadávok, diskont pre zákazníkov, zmena platobných podmienok
8. **Finančný manažment projektov:** metódy hodnotenia efektívnosti investičných projektov, analýza peňažných tokov projektov, faktory, ktoré ovplyvňujú peňažné toky projektu, hodnotenie projektov s nerovnakou dĺžkou životnosti, optimálna ekonomická životnosť projektu, inflačné vplyvy na peňažné toky projektov, riziko projektu, citlivostná analýza a analýza možných scenárov, rozhodovacie stromy

9. **Finančné riziká podniku:** podnikateľské riziko, druhy podnikateľského rizika a faktory, ktoré ho ovplyvňujú, finančné riziko – jeho kvantifikácia a spôsoby zmierňovania, finančné deriváty, ich význam a využitie, forwardy a futures – ich základné vlastnosti a oceňovanie, zaistovanie menového rizika a úrokového rizika, opcie a ich oceňovanie, opcie ako univerzálny zaistovací nástroj, swapy a ich oceňovanie, úverové riziká a úverové deriváty, manažment úverových rizík a úrokovovo-citlivých portfólií
10. **Manažment medzinárodných finančných vzťahov podnikov:** formy vstupu podnikov do medzinárodných finančných vzťahov, stratégie investovania medzinárodných firiem; formy, finančné ciele a stratégie fúzií
11. **Vzťah medzi finančnou analýzou a finančným plánovaním:** štruktúra, obsah a postup pri tvorbe finančného plánu, vývoj nových kritérií hodnotenia výkonnosti podnikov; význam a prínos finančnej analýzy

Zadelenie tém semestrálnych projektov

- Cvičenie pondelok 9:00

Seminárne práce			
9	Bezdeda Martin, Bc.	Harezníková Daniela, Bc.	Helbich Erik, Bc.
3	Hlavenka Patrik, Bc.	Homolová Silvia, Bc.	Kamenišťáková Tatiana, Bc.
6	Kováčsová Viktória, Bc.	Kratochvílová Bianka, Bc.	Mažgút Jakub, Bc.
4	Mentová Alexandra, Bc.	Murgaš Patrik, Bc.	Németh Dóra, Bc.
10	Očko Gergely, Bc.	Opálková Zuzana, Bc.	Rubínová Lea, Bc.
5	Sablová Gabriela, Bc.	Sedláková Bianka, Bc.	Šišková Michaela, Bc.
8	Šranková Patrícia, Bc.	Vincze Norbert, Bc.	
2	Vozár Samuel, Bc.	Žihalová Ivana, Bc.	

Zadelenie tém semestrálnych projektov

- Cvičenie pondelok **11:00**

Seminárne práce

3	Ihnatenko Yuliia, Bc.	Voropai Oleksandr	Albelaty Shmony Khoshaba Youkhana, BSc
5	Arvayová Michaela, Bc.	Bédiová Michaela, Bc.	Bodokiová Viktória, Bc.
9	Černáková Dušana, Bc.	Čery Tomáš, Bc.	Danková Monika, Bc.
8	Dóci Mário, Bc.	Jánošíková Bianka, Bc.	Jesenská Dorota, Bc.
10	Klučková Simona, Bc.	Machová Martina, Bc.	Michalidesová Dominika, Bc.

Obsah cvičenia

- *Faktory pôsobiace na FM* (príklad)
- *Sociálne kompetencie manažéra v podniku* (auto test)
- *Stanovenie hodnoty podniku* (príklady)

Faktory pôsobiace na FM

- **medzinárodné makroprostredie**

(globalizácia, sekuritizácia, deregulácia, intelektualizácia, nové technológie, finančné inovácie) = finančná revolúcia

globalizácia – nové možnosti investovania v zahraničí, ale aj regionálne finančné krízy ovplyvňujú svetové financie

- **vnútroštátne makroprostredie**

(vývoj konjunktúry – HDP, zamestnanosť; vplyv verejných financií – daňová, dotačná, colná politika; stav meny a menovej politiky; vplyv inflácie; rozvoj finančnej infraštruktúry)

- **mikroprostredie**

(dodávatelia, odberatelia, banky, poisťovne,...)

PRÍKLAD 1 – vplyv vybraných faktorov vnútroštátneho prostr.

Predpokladajme, že očakávaný rast HDP v štáte bude v nasledujúcom roku 5%. Očakáva sa miera inflácie 4%. Dovtedajší stav peňazí v obehu označme ako 100.

Rast HDP znamená, že sa zvýši objem tovarov a služieb vyprodukovaných v ekonomike. Ich pohyb od výrobcov k spotrebiteľom sprostredkujú peniaze. Rast HDP teda znamená dodatočnú potrebu peňazí vo výške 5% z dovtedajšieho stavu peňazí v obehu. Rast HDP je vyjadrený v *stálych cenách* (voči východiskovému roku), ale skutočné predaje sa uskutočňujú za *bežné ceny* (reálne na trhu), čiže ovplyvnené mierou inflácie.

Aký bude za daných podmienok potrebný stav peňazí v obehu v nasledujúcom roku?

Pre vyjadrenie manažérskych spôsobilostí sú známe viaceré modely manažérskych kompetencií.

Kompetencia – okruh spôsobilostí, právomocí, príslušnosť po odbornej alebo vecnej stránke.

Jeden z modelov obsahuje nasledovné komponenty:

- odborná kompetencia,
- inovačná kompetencia,
- sociálna kompetencia,
- riadiaca kompetencia,
- interkulturálna kompetencia,
- podnikateľská kompetencia.

Zameriame sa na sociálnu kompetenciu manažéra (spôsobilosť komunikovať, viesť seba samého, efektívne *riešiť konflikty*, spôsobilosť motivovať...)

Autotest			
AKO RIEŠITE KONFLIKTY?			
Ako často reagujete pri riešení konfliktov takto ?	Obvykle	Niekedy	Zriedka
1. Vysvetlím rozdiely v našich názoroch, bez toho, aby som od svojho názoru ustúpil, alebo ho zdôrazňoval			
2. Otvorene nesúhlasím a potom sa snažím otvoriť diskusiu o názorových rozdieloch.			
3. Snažím sa hľadať najviac prijateľné riešenie pre obe strany.			
4. Než nechám iných rozhodnúť, uistím sa, že pochopili môj príspevok a že ja som pochopil ich stanoviská.			
5. Radšej sa dohodnem na „zlatej strednej ceste“, než by som hľadal plne uspokojivé riešenie.			
6. Ak sa mám snažiť preskúmať rozdiely v názoroch, radšej priznám, že nemám úplnú pravdu.			
7. Hovorí sa o mne, že pri rokovaní vyjdem oponentovi v ústrety asi pri polovici požiadaviek.			
8. Očakávam, že dosiahnem asi polovicu toho, o čo sa snažím.			
9. Oveľa radšej ustúpim, než by som sa snažil zmeniť názor iného.			
10. Skôr súhlasím, než by som sa mal o niečo prieť.			
11. Ustúpim, ak druhá strana vloží do hry emócie.			
12. Snažím sa vyhnúť každej spornej stránke problému.			
13. Skúšam vyhrať.			
14. Snažím sa zvíťaziť za každú cenu.			
15. Nikdy sa nevzdám dobrého argumentu.			
16. Radšej by som vyhral, než dosiahol kompromis			

Zdroj: Višňovský, J.: MOŽNÉ PRÍSTUPY MANAŽÉROV K RIEŠENIU KONFLIKTOV V ORGANIZÁCIÍ INTERNATIONAL SCIENTIFIC DAYS 2006, Faculty of Economic and Management SAU in Nitra Competitiveness in the EU – Challenge for the V4 countries, Nitra, May 17-18, 2006

	Obvykle	Niekedy	Zriedka
1. Vysvetlím rozdiely v našich názoroch, bez toho, aby som od svojho názoru ustúpil, alebo ho zdôrazňoval.			
2. Otvorene nesúhlasím a potom sa snažím otvoriť diskusiu o názorových rozdieloch.			
3. Snažím sa hľadať najviac prijateľné riešenie pre obe strany.			
4. Než nechám iných rozhodnúť, uistím sa, že pochopili môj príspevok a že ja som pochopil ich stanoviská.			

	Obvykle	Niekedy	Zriedka
5. Radšej sa dohodnem na „zlatej strednej ceste“, než by som hľadal plne uspokojujúce riešenie.			
6. Ak sa mám snažiť preskúmať rozdiely v názoroch, radšej priznám, že nemám úplnú pravdu.			
7. Hovorí sa o mne, že pri rokovaní vyjdem oponentovi v ústrety asi pri polovici požiadaviek.			
8. Očakávam, že dosiahnem asi polovicu toho, o čo sa snažím.			

	Obvykle	Niekedy	Zriedka
9. Oveľa radšej ustúpim, než by som sa snažil zmeniť názor iného.			
10. Skôr súhlasím, než by som sa mal o niečo prieť.			
11. Ustúpim, ak druhá strana vloží do hry emócie.			
12. Snažím sa vyhnúť každej spornej stránke problému.			

	Obvykle	Niekedy	Zriedka
13. Skúšam vyhrať.			
14. Snažím sa zvíťaziť za každú cenu.			
15. Nikdy sa nevzdám dobrého argumentu.			
16. Radšej by som vyhral, než dosiahol kompromis			

Z otázkového poľa (16 otázok) sa jednotlivých stratégií dotýkajú 4 po sebe nasledujúce otázky.

Výrok: **obvykle** - 5 bodov, **niekedy** - 3 body, **zriedka** - 1 bod.

Preferencia používaných stratégií u individuálneho respondenta sa určuje podľa počtu obdržaných bodov nasledovne:

- 17 - 20 bodov - silná preferencia,
- 13 - 16 bodov - stredne silná preferencia,
- 7 - 13 bodov - mierne nižšia preferencia,
- pod 7 bodov - nízka preferencia.

1. Stratégia : spolupráca

V tejto stratégii sa účelne spája tak vysoký stupeň sebakpresadzovania, ako aj vysoká kooperatívnosť. Obidve strany hľadajú taký prístup ku konfliktu, že otvorene predstavia svoje záujmy, ciele a sú ochotní nájsť spoločné riešenie, ktoré bude uspokojovať obidve strany.

2. Stratégia : kompromis

Táto stratégia sa vyznačuje stredným stupňom sebakpresadzovania a stredným stupňom spolupráce. Každý z účastníkov konfliktu musí čiastočne ustúpiť, aby sa dosiahlo prijateľné riešenie. Táto stratégia je po stratégii spolupráca asi najprijateľnejšia stratégia riešenia konfliktov.

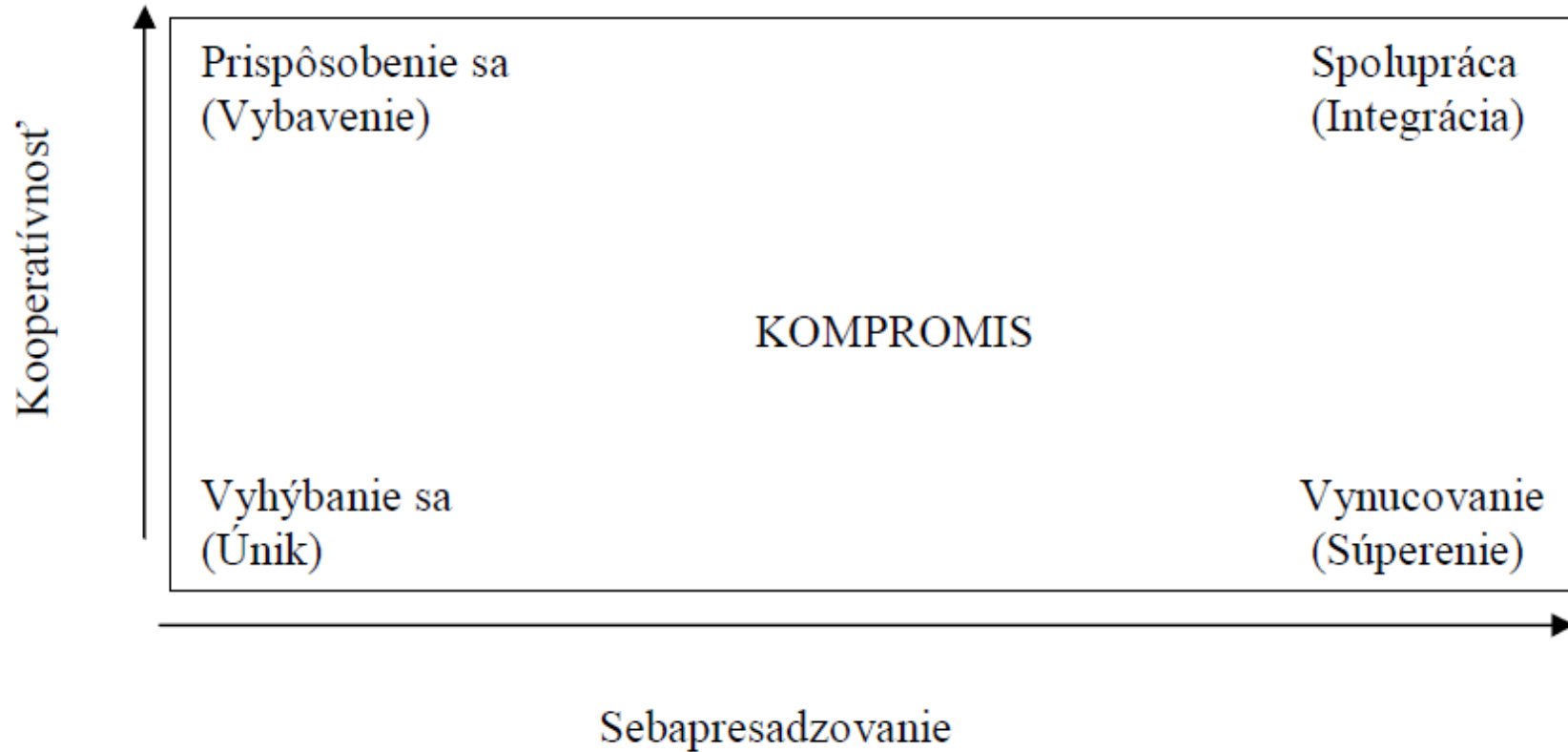
3. Stratégia : prispôsobenie sa

Stratégia sa vyznačuje nízkym stupňom seba presadzovania a vysokým stupňom kooperatívnosti. Jedna z konfliktných strán ustúpi, prispôsobí sa a snaží sa uspokojiť požiadavky druhej strany. Táto stratégia však môže v sebe skrývať aj určitý náznak manipulácie. Ustupujem, aby som v budúcnosti mohol od terajšieho víťaza v konflikte žiadať možno vyššiu protihodnotu (sociálny úver).

4. Stratégia : vynucovanie

Vyznačuje sa vysokým stupňom seba presadzovania a nízkym stupňom kooperácie. Účastníkovi konfliktu záleží výlučne na dosiahnutí svojho cieľa. Z krátkodobého hľadiska môže byť táto stratégia úspešná, ale z dlhodobého hľadiska je využívanie tejto stratégie neefektívne.

Obrázok 1 Možné stratégie riešenia konfliktov

Zdroj: Višňovský, J.: MOŽNÉ PRÍSTUPY MANAŽÉROV K RIEŠENIU KONFLIKTOV V ORGANIZÁCIÍ, INTERNATIONAL SCIENTIFIC DAYS 2006, Faculty of Economic and Management SAU in Nitra, Competitiveness in the EU - Challenge for the V4 countries, Nitra, May 17-18, 2006

Stanovenie hodnoty podniku

- Ide o zložitý proces, pretože:
  - každý podnik je jedinečný, ťažko sa podniky porovnávajú
  - synergický efekt – hodnota podniku je vyššia ako súčet hodnôt jednotlivých častí jeho majetku
  - treba zohľadňovať nielen súčasnú (reálnu) hodnotu majetku, ale aj výnosový potenciál a perspektívu rozvoja
  - proces ohodnocovania je ovplyvnený subjektívnym faktorom (znalec)

METÓDY ohodnocovania podniku

Majetkové metódy	Metódy orientované na toky	Kombinované metódy
1. účtovná metóda	1. výnosová metóda	1. metóda priemernej hodnoty
2. substančná metóda	2. dividendová metóda	2. metóda nadzisku
	3. metóda s diskontovaným cash flow	3. metóda ekonomickej pridanej hodnoty

Účtovná metóda – jednoduchá, ale nepresná. Účtovná hodnota podniku pripadajúca na vlastníkov: (v reálnej hodnote) hodnota majetku znížená o záväzky = výška vlastného imania.

Substančná metóda – podobná ako účtovná. Pri pohľadávkach a záväzkoch sa zohľadňuje faktor času / súčasná hodnota v momente ohodnotenia/, DM sa oceňuje v reálnej hodnote.

PRÍKLAD 2 – ohodnotenie podniku účtovnou a substančnou metódou

- údaje zo súvahy (v tis. EUR)

AKTÍVA		PASÍVA	
Pozemky	100	Vlastné imanie	600
Budovy a stavby (ZC)	500	Dlhodobé záväzky	300
obstarávacia cena	600	Krátkodobé záväzky	80
- oprávky	-100	Bankové úvery – dlhodobé	110
SHV (ZC)	300	Bankové úvery – krátkodobé	40
obstarávacia cena	400		
- oprávky	-100		
Zásoby	140		
Pohľadávky	80		
Finančné účty	10		
SPOLU	1130	SPOLU	1130

Stanovte hodnotu podniku účtovnou a substančnou metódou.

PRÍKLAD 2 – ohodnotenie podniku účtovnou a substančnou metódou

Na výpočet substančnej hodnoty máme k dispozícii nasledujúce údaje:

- cena pozemku sa medzičasom zvýšila na **200 000 EUR**
- budovy a stavby boli vybudované pred 8 rokmi – zvýšili sa odvtedy ceny stavebných prác **indexom 200**
- SHV majú 4 roky, ich cenový index sa zvýšil na **160**
- hodnota zásob sa rovná obstarávacej cene (pre krátku dobu obratu), inventúrou sa zistili nepredajné zásoby v hodnote **30 000 EUR**
- doba inkasa pohľadávok je 90 dní, úroková sadzba krátkodobých úverov je **7% p.a.**
- dlhodobé záväzky zahŕňajú dlhopisy emitované podnikom, splatné o 4 roky, kupónová sadzba je **10% p.a.**

PRÍKLAD 2 – ohodnotenie podniku účtovnou a substančnou metódou

Na výpočet substančnej hodnoty máme k dispozícii nasledujúce údaje:

- dlhodobý bankový úver sa splatí za 2 roky rovnakými splátkami na konci každého roka, úroková sadzba je **8% p.a.**
- krátkodobé záväzky voči dodávateľom splatí podnik v priemere za **60 dní**
- krátkodobý bankový úver (priemerná lehota splatnosti 3 mesiace), úroková sadzba je **6% p.a.**

Vypočítajte trhovú hodnotu podniku substančnou metódou.

Stanovenie hodnoty podniku

V praxi sa často používa **Metóda priemernej hodnoty**.

Vychádza z vypočítanej **substančnej hodnoty** a z **hodnoty výnosu**.

Trhovú hodnotu podniku určíme ako ich jednoduchý priemer.

Metóda **priemernej hodnoty** patrí medzi kombinované metódy.

Metóda **substančnej hodnoty** patrí medzi majetkové metódy.

Výnosová metóda patrí medzi metódy orientované na toky.

Stanovenie hodnoty podniku

Metóda priemernej hodnoty.

- trhov hodnota podniku sa určí ako jednoduch priemer výsledku metódy substančnej a výnosovej.

$$\text{celkov hodnota podniku} = \frac{\text{substann hodnota} + \text{vynosov hodnota}}{2}$$

Stanovenie hodnoty podniku

Metóda priemernej hodnoty.

- Námietkami metódy je, že jednoduchý priemer nie je schopný správne oceniť vplyv nebezpečenstva vzniku budúcej konkurencie.
- Riešením je priradenie rozdielnych váh substančnej a výnosovej hodnote na základe znaleckého odhadu.

H je celková hodnota podniku

S – substančná hodnota

V – výnosová hodnota

a – váha substančnej hodnoty

b – váha výnosovej hodnoty

(a + b = 1)

$$H = \frac{a * S + b * V}{a + b}$$

PRÍKLAD 3 – ohodnotenie podniku metódou priemernej hodnoty

Trhová hodnota podniku z predchádzajúceho príkladu substančnou metódou je: **1 444 512 EUR.**

Trhová hodnota podniku výnosovou metódou je: **2 561 463,40 EUR.**

Znalecký odhad prisúdil výnosovej hodnote váhu 40%.

Vypočítajte trhovú hodnotu podniku priemernou metódou.

Výsledok 3

?

Ďakujem za pozornosť